

KÉZFOGÁSOK

DRAGUTIN TADIJANOVIĆ

GALAMBSZÁRNYAK

(Golubinja krila)

Két fekete lovat látok, fényes, tapadó a szőrük.
Két fekete lovat látok. A koporsómat húzzák.
Koporsómon nincs virág: fehérre gyalulták,
S a deszkái fenyőfadeszkák. Ez hát a fekhelyem!
Senki nem kíséri, anyám szeme sincs kisírva,
Két húgom zokogása, öcsém könnyhullatása sem követ.
Fekete felhők sírnak utánam, s a rettentő szél sóhajt mögöttem.
Sehol egy leánykéz, hogy rózsacsokrot,
Piros rózsacsokrot hozzon sírom friss hantjaira.
Két szememből kiapadt a könny: az állkapcsok összeszorítva.
Szép ez az én házam, meg egyszerű: nincs rajta se lyuk,
Se ablak. Nincs benne lámpás: mélységes homály van ott,
Sötétség, végtelen sötétség. A sötétben szelíden alszom, édesem!
Álmaimat virágok és mosolyok szegélyezik
(Milyen kedves volt hajának illata, s hogy mosolygott az ajka.)
Valahány zöld fa, megdobban alattuk a szívem!
Ni, már látom a sarjadó fűvet sírhantomon:
Tömött és harmatos, és fénye van. Fénylik a napban,
Akár a gyémánt. Minden áldott reggel, napkeltekor,
Mellettem fiatal pásztorlány halad el,
Hajában kékszinű virággal. És énekel.
Arra a legényre gondol, aki az erdő sötétje mélyén
Előző este csókolgatta a száját s meleg kis kebleit.
Sírhanom magasában galambszárnyak suhognak.

Rastušje, 1928.

OTTFELEJTETT LÁMPÁS A SZÉLBEN

(Zaboravljena svjetiljka na vjetru)

I.

Nem tudom, mért ver úgy a szívem.
Dobogtatja a sejtelem: valami történni fog?
Talán csak nem a halál ez?
Sebet látok, piros sebet a mellemen. A halál virága?
Egy fekete szempárt látok: sír és gyászol miattam.
Ugyan már . . . ne sírj miattam, drága szempár.
Sírtam én elégszer, könnyörtelenül. Valaha. S ma is.

II.

Ma szeptember ötödike. Csütörtök délután.
S szombat volt azon az éjszakán, mikor ismét csókolhattad
Azt, aki elment.
Soha többé, soha többé.
Ő most messze van, messze, ismeretlen hegyeken túl.
S az én szívem egymaga ebben a gyászban.
Magam vagyok. Csak én, meg ez a darabka szív.
Mellettem senki sincs; csak az élettelen tárgyak.
Úgy érzem: gyászolnak ők is.
Az ő szívük is ver kétségbeesetten . . . Suhog a csönd.

III.

Ma harangszót hallottam, egész váratlanul.
Biztosan meghalt valaki. Kis szobámban én csak írok.
Láthatatlan harang, drága harang, kondítász-e
érettem is?
Tudom, senki sem írna rólad;
és zokogásodat sem hallgatná senki úgy,
ahogy én hallgattam azt
gyászomban. Haldoklik az idő.

IV.

Mivé lett hívogató karom? Mivé a tekintetem?
Holtan pihennek ebben a csöndben.
Ne keltsétek őket, ne keltsétek őket.
Legjobb lehunyni a szemünk, és álmodni, álmodni csak:
— Az én álmaimban egy rejtett, régi pad,
tömött fürtű, sötét gesztenyelomb alatt,
magányos és meleg, mély nagy éjszakában.
S rólad álmodom, kit kívánok szüntelen:
fejed vállamon pihen,
hajadban az éjszaka illata.
Két kezem simogatja a tested,
illatos virágot, a mély sötétben.

V.

De hát mért múlik el minden? Mért múlik el?
Csak a sóvárgás marad, az ismeretlenért;
Mindazért, ami messze van tőlünk.
Messze. Kéken derengő szigeten.
Vagy árnyas erdő mélyén.
Völgyek szelíd zöldjében. Szőlőskertben.
Fehér, leomló függönyökkel bélelt ezüst szobában.
Abban a régi szívben, amely csak pernye már.

VI.

Lelkem így mereng ...
Hirtelen fölneszelek: ott messze egy kaszás beért füvet kaszál.
Ó, új fű sarjad majd. Zöldellő, zöldellő,
de ez soha többé.
A s o h a mit jelent?
Tudja-e ezt a szív?
Szerelmi éjt élni át, puha vánkosokon,
titkos gyönyörök közt, szerelemtől ittasultan.
És a szeretett asszony szívében halni meg.
Ez a s o h a.
De hát mért múlik el minden? Mért múlik el?

VII.

Szememben bánat, könny borong.
Kiontsam őket? ...
Ó, elmenni ismeretlen vidékre, zöldellő dombon aludni el,
boldogan, egymagam.
S álmodni a csillagokról, melyeket ő hord ott bágyadtan
omló hajában.
Az ő szívéről álmodni csak,
míg hamvad, mint otffelejtett lámpás a szélben,
meleg, sárgaszín ősön ... Szép derűs ősön.

Rastušje, 1929.

ASSZONYOK A DIÓFA ALATT

(Žene pod orahom)

Alkonyatkor a ház előtt lombok illatoznak
S telt sajtárákból meleg tej gőze száll.

A széles koronájú diófa alatt
Kendőt hímeznek fiatal asszonyok.

*Elhaladok mellettük, zavartan, kelletlenül,
És köszönök.
Hajuk mocnása búzakalász lengedezése.
Hímzésüket ölükbé engedik.*

*S édes gondtalansággal rám mosolyognak:
Az is, akinek a szeme fekete és bársonyos,
És az is, akinek olyan zöld a szeme,
Mint eső után a tavaszi fű.*

*Távolodom tőlük, bédultan,
S már kínzó sóvárgás epeszt.*

*Hasztalan kinnal idézem gondolatban:
Diófa alatt fiatal asszonyok.*

Bileće, 1929.

BALLADA A LEÖLT JUHOKRÓL

(Balada o zaklanim ovcama)

*Egy sápadt arcú kis pásztorlány, a dombháton, a pirkadatban,
Tizenkét puha-gyapjas juhot terel
Az alvó városba, a kövér mészárosnak, eladásra.
A nyáj élén görbe szarvú kos.*

*Itt vannak, ni! félelemtelen, jámboran
Vonulnak be egymás után
A városi vágóhid udvarába:
Ott, egy sarokban, csomóba verődnek.*

*A mészároslegények szóltanul
Elvonszolják őket, mint az ordasok.
Egyik sem tér vissza soha többé.
Ünnepnap van: torhoz kell a leölt jószág.*

*Durva rándítással döntik le mindegyiket:
Ágyékukba nyomják térdüket, s ők vergődéstelen
Várják a véres kés döfését.
Tizenkét juh függ a vaskampókon.*

*Üveges szemek; véráztatta gyapjú, törött lábak.
A dombhát mögött felbukkan a nap... Visszatérőben
Mintha távoli tompa bégetést hallana a kis pásztorlány.
A legelő harmatos füve szikrázik a napsütésben.*

Kolašin, 1930.

ARANYDIÓNYI HAJNALCSILLAG

(Jutarnja zvijezda pozlačen orah)

Égboltra odatűzött hajnali csillag:
Karácsonyfáról csüngő aranydió.

Fölnyitotta álmos szemét a hajnal:
Elkényeztetett kicsi lány, aki most durcás,
Amiért ily korán fellármázták,
Őt, az álmoskát.

A patak hosszán illatoznak a virágzó almafák;
A kolomp mind hangosabb a tehének nyakában.

A közeli alacsony cserjésből
Egész apám füléig ver
Egy madárnak a csattogása . . .
Rá sem hederít.

Apám csak szánt, az eke mögül kiabál a lovakra,
Így aztán azt sem vette észre,
Hogy a két ló árnyéka az egész szántásra rávetődik,
A barázdákból meg száll föl az égre a pára,
Mint ritka mivű fültőlőkéből a tömjén.

Rastušje, 1931.

Fshér Ferenc fordításai

